

Zespół Regionalny
BABIOGÓRZANIE
POLANA MAKOWSKA

KARPACKA
ETNOTEKA

Zespół Regionalny BABIOGÓRZANIE – POLANA MAKOWSKA powstał w 1983 roku jako kontynuator działającego od 1968 roku Dziecięcego Zespołu Regionalnego BABIOGÓRZANIE. Wówczas jeszcze jako Zespół Folklorystyczny MAKOWIANKA pracował przy Miejskim Ośrodku Kultury w Makowie Podhalańskim. W początkowym okresie na pierwsze próby uczęszczali głównie miejscowe dzieci jednak z biegiem czasu Zespół zaczęła stanowić młodzież, a dziś tworzy go wielopokoleniowa społeczność miłośników folkloru, poczynając od najmłodszych pięcioletnich tancerzy po siedemdziesięcioletnich seniorów.

Obecnie funkcjonująca nazwa przyjęta została w 2014 roku. Założycielami Zespołu byli Urszula Janicka-Krzywda i Jan Moćko, zaś pierwszym choreografem – Jan Gąsiorrek. W 1985 roku kierownictwo nad nim objęła Krystyna Kołacz, a choreografem został Emil Bytom.

Prężnie działająca w Makowie Podhalańskim Spółdzielnia Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Makowianka” od 1986 roku objęła Zespół finansową opieką, ten zaś stał się jej wizytówką.

Karol Góra, ówczesny Prezes Spółdzielni, wyposażył członków zespołu w kompletne stroje ludowe Górali Babio-górskich i Krakowiaków. Jego staraniem pieczętowanie od-tworzono wzory, kroje i hafty charakterystyczne dla regio-nu babiogórskiego. Wszystkie działania w tym zakresie konsultowane były z etnografami – Zdzisławem Szewczykiem oraz Urszulą Janicką-Krzyw-dą, pełniącą w tamtych latach funkcję kustosa Muzeum Et-nograficznego w Krakowie.

W oparciu o ówczesne opracowania do dnia dzisiejszego Zespół uzupełnia swoją garderobę o brakujące elementy. Poza dbałością o poprawny strój ludowy, Karol Góra dokładał wszelkich starań, aby programy Zespołu posiadały wysoki poziom artystyczno-merytoryczny. Przygotowywane prezentacje sceniczne wielokrotnie konsultowane były z Janiną Kalicińską – choreografem, Aleksandrą Szurmiak-Bogucką – etnomuzykologiem oraz Urszulą Janicką-Krzywdą – etnografem.

W pierwszym okresie działalności Zespół posiadał w swym repertuarze programy prezentujące folklor Górali Babiogórskich i Żywieckich, jak również suitę tańców krakowskich.

Znaczącą rolę dla rozwoju BABIOGÓRZAN – POLANY MAKOWSKIEJ odegrała wówczas ścisła współpraca z nieistniejącym już dziś Zespołem Szkół Zawodowych w Makowie

Podhalańskim. Dzięki życzliwości dyirekcji i grona pedagogicznego członkowie Zespołu będący uczniami szkoły bez przeszkód uczestniczyli w zajęciach i licznych wyjazdach.

Od 1996 roku kierownikiem Zespołu jest Zbigniew Kowalski. Rodzinne tradycje związane z folklorem podtrzymują również jego córki, które biorą czynny udział w życiu Zespołu. Młodsza – Justyna – tańczy i gra w kapeli, starsza – Anna – od 2012 roku pełni funkcję instruktora dorosłej i młodzieżowej grupy.

Obecnie Zespół działa pod patronatem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Makowie Podhalańskim. Nieprzerwanie od

czterdziestu już lat prezentuje folklor Górali Babogórskich i Żywieckich, na który składają się pieśni, tańce i obrzędy odtworzone z materiałów i zbiorów archiwalnych. Od 2020 roku w swym repertuarze posiada również suitę tańców

miejskich, opartych na materiałach źródłowych spisanych w zasięgu miasta Makowa Podhalańskiego. Poza tym repertuar zespołu stanowią pieśni i tańce pochodzące z okolicznych wiosek i przysiółków.

Grupa w ostatnim czasie została także doposażona w stroje odwzorowane z materiałów archiwalnych znajdujących się w zbiorach Izby Regionalnej im. Emila Wacyka w Makowie Podhalańskim.

Członkowie Zespołu od początku istnienia pieczętują się dbałością o zachowanie kultury ludowej regionu, rozwijają swoją działalność i podejmują wciąż nowe działania – edukują. W 2011 roku z inicjatywy Anny Kowalskiej-Wicherek powstała grupa śpiewacza, która na swoim koncie posiada liczne nagrody zdobyte na regionalnych i ogólnopolskich konkursach śpiewaczych.

W 2013 roku dzięki staraniom członków Zespołu powstało Stowarzyszenie na Rzecz Kultury i Tradycji „Szansa”, które swoją działalnością już od dziesięciu lat wspiera Zespół BABIOGÓRZANIE – POLANA MAKOWSKA.

Posiadając piękne i z dumą noszone stroje ludowe, bogaty repertuar taneczny oraz muzyczny, od czterdziestu lat Zespół godnie prezentuje kulturę swojej małej ojczyzny w kraju oraz poza jego granicami. „Polana” jak zwykle się w Makowie nazywać tą wielopokoleniową formację, ma na koncie wiele zagranicznych wyjazdów na festiwale m.in. w Turcji, Macedonii, Słowacji czy Bułgarii, a w latach 80-tych i 90-tych XX wieku podróże festiwalowe do Jugosławii.

Ciesząc się z tak bogatego dorobku i jednocześnie mając na celu jego kontynuację, w maju 2023 roku hucznie obchodziła swoje czterdzieste urodziny.

Kierownictwo Zespołu:

Zbigniew Kowalski, tel. 530 141 785,
e-mail: zbyszek.kowalski1@onet.eu

Instruktor:

Anna Kowalska-Wicherek, tel. 796 188 827
e-mail: kowalskawicherekanna@gmail.com

Kierownik muzyczny:

Aleksander Nowak

- Babiogórzanie – Polana Makowska
- zespolbabiogorzanie/ZRBabiogórzanie
- zespolbabiogorzanie
- polanamakowskababiogorzanie@gmail.com

Kapela

Marcin Pokusa
skrzypce prym / śpiew
Maciej Nenko
skrzypce prym / sekund /
śpiew
Zbigniew Kowalski
kontrabas / śpiew
Aleksander Nowak
– heligonka / skrzypce
sekund

Wokaliści soliści

Maciej Nenko
Maria Nowak
Marcin Pokusa
Dominik Siwiec

Grupa śpiewacza

Maja Bryndza
Justyna Cieniawska
Julia Czerwińska
Natalia Jochymek
Martyna Karcz
Anna Kowalska-Wicherek
Martyna Kuci
Alessandra Łyga
Karolina Tatara

Lista utworów

1. **Wiązanka walczyków** 1'41"
melodie ludowe
2. **Wiązanka polek** 1'21"
melodie ludowe
3. **Chodzili, chodzili swatka i swacisko** 1'30"
słowa i melodia ludowe
4. **Przypotrz sie Marysiu na świonte obrazy** 1'57"
słowa i melodia ludowe
Z. Bugajska, Z. Bugajski, M. Bugajska-Bogacz,
Babiogórskie Pieśni i Tańce z Zawoi, Zawoja 1994
5. **Idzie woda, idzie** 1'41"
słowa i melodia ludowe
6. **Chodźcie se dziewczeczki** 1'55"
słowa i melodia ludowe
Z. Bugajska, Z. Bugajski, M. Bugajska-Bogacz,
Babiogórskie Pieśni i Tańce z Zawoi, Zawoja 1994
7. **Hej, jak jo se zalukom** 2'21"
słowa i melodia ludowe
8. **Mom jo se Jasinka** 1'41"
słowa i melodia ludowe
9. **Kurzyło sie** 0'44"
słowa i melodia ludowe
Cz. Siwiec, *Najpiękniejsze pieśni i tańce zabawy*
i zwyczaje spod Babiej Góry, Sucha Beskidzka 1994

- 10. Jakem była w kościele** 1'06"
słowa i melodia ludowe
- 11. Jak jo se był mały**..... 0'23"
słowa i melodia ludowe
- 12. Kicora, Kicora** 1'27"
słowa i melodia ludowe
Z. Bugajska, Z. Bugajski, M. Bugajska-Bogacz,
Babiogórskie Pieśni i Tańce z Zawoi, Zawoja 1994
- 13. Krowy moje, krowy**..... 1'22"
słowa i melodia ludowe
Z. Bugajska, Z. Bugajski, M. Bugajska-Bogacz,
Babiogórskie Pieśni i Tańce z Zawoi, Zawoja 1994
- 14. Po holi, po holi**..... 0'54"
słowa i melodia ludowe
Z. Bugajska, Z. Bugajski, M. Bugajska-Bogacz,
Babiogórskie Pieśni i Tańce z Zawoi, Zawoja 1994
- 15. Pachniała lescyna** 2'46"
melodia ludowa

Wydawnictwo muzyczne
Małopolskiego Centrum Kultury
SOKÓŁ w Nowym Sączu

mcksokol.pl

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
Maków Podhalanki

ISBN: 978-83-66307-45-2

© Małopolskie Centrum Kultury SOKÓŁ, 2023

Wszystkie prawa autorskie
i prawa producenta do
nagranych utworów zastrzeżone.
Kopiowanie, wynajmowanie,
wypożyczanie, wykorzystywanie
tego nośnika do publicznych
odtworzeń i nadawń RTV bez
zezwolenia zabronione.

Nagrania dokonano
w Małopolskim Centrum
Kultury SOKÓŁ
w Nowym Sączu

NAGRANIE, MIKS, EDYCJA
I MASTERING:

Karol Bednarek
Bartłomiej Wawrzyniak
Maksymilian Zięba

TEKST:

Zbigniew Kowalski

ZDJĘCIA:

Daniel Franek

SKŁAD:

Ewa Mrózek

ORGANIZACJA PRODUKCJI:

Marta Smółczyńska

DRUK I TŁOCZENIE:

Mediapixel